

PROLOOG

DE KLOP OP DE DEUR

Donderdag 18 februari 2004 was het ijskoud. Het was voorjaarsvakantie en er hing een intense kou in de lucht. Ik herinner me de dag heel goed omdat ik een bezoek met enkele leerlingen, ouders en collega's van mijn school aan Dukes Hall van de Royal Academy of Music in Londen had georganiseerd, waar enkele jonge musici van Cheethams School of Music uit Manchester die avond zouden optreden. Mijn man, Tony, had een paar dagen vrij genomen omdat hij jarig was. Het uitje zou een feest voor ons allebei zijn.

Mijn wens om erheen te gaan kwam voort uit mijn ontluikende vriendschap met de in Tsjechië geboren schrijfster Vera Gissing, die ik de zomer tevoren had ontmoet toen ze een lezing bij ons op school gaf. Voor het concert begon dronken we een glas wijn met Vera en enkele van haar vriendinnen, en hieven het glas op Tony in verband met zijn verjaardag. We namen plaats in de concertzaal en verheugden ons erop te horen hoe de getalenteerde jonge musici een staaltje van hun kunnen gaven met het spelen van Strawinski, Dvořák en Mozart. Het was een fantastische avond, die eindigde met een daverend applaus voor de musici voor ze hun laatste toegift speelden.

Nadat we afscheid genomen hadden, gingen Tony en ik op weg naar huis, blij pratend over het bruisende muzikale talent dat we hadden gehoord en gezien. Terwijl we naar huis reden

werden we het erover eens dat we vroeg naar bed zouden gaan omdat we een paar drukke dagen in het verschiep hadden. We gingen in een opgewekte stemming naar bed terwijl we ons verheugden op de bruiloft waar we het weekend naartoe zouden gaan. We waren volkomen onvoorbereid op datgene wat ons te wachten stond.

Midden in de nacht werd er aan de deur geklopt. Ik hoorde het niet, maar ineens merkte ik dat Tony op was en vroeg of ik wilde opstaan. Hij was ernstig en er klonk een lichte ongerustheid in zijn stem door.

Nog half slapend trok ik mijn ochtendjas aan terwijl mijn hart tekeering als of het zou barsten. Ik had al geraden wat me te wachten stond. Dit was het – de gevreesde klop op de deur die ik al zo lang gevreesd had.

Toen ik de huiskamer in liep, keek ik op de klok. Het was drie uur 's nachts. Er stonden twee politieagenten, een eindje uit elkaar. Ik zag aan hun houding dat ze op het punt stonden me een verschrikkelijke boodschap te brengen. Er was geen gemakkelijke manier om het me te vertellen. 'Het spijt ons verschrikkelijk, maar uw zoon Nick is dood,' zei de agente. Ze was vriendelijk, meelevend en professioneel. Niet het soort baan waar ik voor zou kiezen, vreselijk nieuws overbrengen aan families. Die tien woorden brachten een pijn teweeg die ik altijd met me mee zal dragen.

Ik ging met volkomen kalme berusting zitten. Ik zei onmiddellijk bij mezelf: Hij wist dat ik van hem hield, tot aan het einde toe wist hij dat er van hem gehouden werd.

Zo verslagen als ik was en ondanks wat de afgelopen zeven jaren met ons gedaan hadden, verzachtten mijn liefde voor mijn zoon en zijn liefde voor mij de afschuwelijke schok. Ik draaide me om en vroeg naar zijn tweelingbroer, Simon. Godzijdank leefde hij nog. Te midden van mijn verdriet en verwarring was het een opluchting te horen dat er niet twee sterfgevallen waren. In ieder geval had een van mijn zoons het overleefd, was er één leven gespaard gebleven. Ik had het ge-

voel alsof ik in twee verschillende emotionele dimensies opereerde, waarin opluchting en verdriet met elkaar verweven waren.

Wat was er gebeurd? Hoe was het gebeurd? Misschien een ongeluk? Ik had nooit van mijn leven kunnen bedenken wat ik op het punt stond te horen te krijgen. Terwijl ik bleef zitten, werd ik me bewust van het gedempt gevoerde gesprek op de achtergrond tussen de agenten en mijn man. Terwijl deze vreselijke schok tot me doordrong, was de vraag die ik mezelf stelde: 'Lieve God, wat heb ik zo verschrikkelijk fout gedaan?'

En mijn herinnering dwaalde zeventwintig jaar terug...

I

HERINNERINGEN

In het voorjaar van 1976 begon mijn buik ronder te worden en hij werd steeds groter. Mijn eerste man, Lawrence, en ik waren dolgelukkig dat Marie, ons tweejarige dochtertje, een speelkameraadje zou krijgen. We waren ervan overtuigd dat het een meisje zou worden. Het was dan ook een schok voor zowel ons als voor de dokter toen er niet een, maar twee identieke jongetjes tevoorschijn kwamen.

Toen Nick en Simon na een kort verblijf op de kraamafdeling thuiskwamen, nam Marie haar verantwoordelijkheden als grote zus heel serieus op. Ik zal nooit de dag vergeten dat ze haar hongerige broertjes 'voedde' met een fles met een afbeelding van een baby erop. Helaas was het de fles afwasmiddel en het duurde niet lang voor de jongens het schuim op de mond kregen. Een duivelsrit in de ambulance werd gevolgd door enkele doorwaakte nachten in het ziekenhuis. Het was uitputtend om drie kinderen onder de drie jaar te hebben, en bij tijd en wijle ook een overweldigende verantwoordelijkheid. Ik was blij met alle hulp die ik kon krijgen, vooral van de twee oma's.

Anderhalf jaar later gingen de jongens naar een peuterspeelzaal in de buurt waar hun zusje ook naartoe ging. Beverley, die hun favoriete leidster werd, sprak vol genegenheid over hen:

Simon en Nick zagen eruit als engeltjes, omdat het mooie jongetjes waren met hun blonde haar, maar ik kwam er al-

gauw achter dat het uiterlijk bedrieglijk kan zijn. Het waren dondersteentjes. Die hele eerste dag was ik bezig uit te vinden wie wie was en ik hoefde me geen moment te vervelen. Ze kwamen als wervelwinden binnen, en als ze een keer stil waren, wist ik dat dat geen goed teken was. Wel kwamen ze altijd snel voor hun ondeugende streken uit en keken je dan met grote ogen vol berouw aan.

Toen ik ze aan het einde van die eerste dag van de peuterspeelzaal kwam ophalen, moest ik buiten wachten. Wat ik niet wist, was dat Nick erin geslaagd was zijn hoofd tussen twee dwarslatten van een stoel te krijgen en het personeel nog steeds bezig was hem los te zetten...

De ochtenden waren altijd hectisch. Bij één gedenkwaardige gelegenheid kwam Nick op de peuterspeelzaal met een slipje van mij aan en durfde erover te klagen dat zijn onderbroek afzakte! De jongens waren dol op eten, dol op plagen – vooral de meisjes. Ze waren onafscheidelijk en stonden bekend als ‘De Tweeling’. Ze hadden een speciaal trucje voor als er iemand naar hen op zoek was – dan verstopten ze zich snel onder de dichtstbijzijnde tafel en riepen opgewonden: ‘We zijn er niet, we zijn er niet!’ Ondanks al hun capriolen was iedereen dol op ze. En Marie was altijd hun beschermster, ook al brachten ze haar regelmatig in verlegenheid.

Toen Beverley aankondigde dat ze de driejarige tweeling als bruidsjonkertjes op haar bruiloft wilde en hun zusje als bruidsisje, vond iedereen dat ze om moeilijkheden vroeg. Maar Marie en de tweeling zetten hun beste beentje voor. Zodra Nick en Simon de kerk binnenkwamen, gingen ze op de sluiert van de bruid staan en scheurden hem bijna los. En toen de mis begon, kon iedereen Simons stemmetje heel duidelijk horen zeggen: ‘Denk eraan, we moeten lief zijn. Heeft Bev gezegd.’ Later, tot verlegenheid van een gast op de receptie, riep Nick vanonder een tafeltje uit: ‘Kijk, ze heeft een groene onderbroek aan!’

De tijd vloog voorbij en al gauw was het tijd om van de peuterspeelzaal naar school te gaan. Zuster Joseph, hun eerste kleuterschooljuf, vond ze aanbiddelijk. Ze zegt dat ze voor haar met hun helblonde haar en identieke gezichtjes ‘gewoon prachtige – en ook lieve boefjes’ waren. Ze kon ze onmogelijk uit elkaar houden, dus besloot ze om naamplaatjes op hun trui te spelden. Nick wist dat zuster Joseph gemakkelijk in de war raakte en hij zag al snel kans om zijn naamplaatje met dat van Simon te verwisselen. Die arme zuster Joseph werd dan heel boos en bewoog Simon tot tranen omdat hij stout was terwijl Nick de boosdoener was. Wat een vertoon van loyaliteit zo vroeg al in het leven! Jaren later schreef zuster Joseph me over haar ervaringen als lerares met ‘haar tweeling’:

Ik zal jou en de tweeling nooit vergeten – ik zal zolang ik leef dagelijks voor jullie bidden. Meer dan twintig jaar geleden waren jouw twee zoons ‘mijn’ bijzondere, identieke jongens. Ik denk vaak aan de tijd waarin mijn twee jongens zich van alles op de hals haalden! Het is fijn om de hechte band tussen jou en je zoons te zien.

Ik herinner me dat Nick op een dag in een smetteloos blauw bloesje en met glimmende, nieuwe schoenen naar school ging. Hij kwam aan het eind van de dag terug met een smoezelige bloes waarvan de kraag loshing, en hij was een schoen kwijt. Hij was duidelijk aan het leren zichzelf te verdedigen. Beide jongens gingen, tot onze blijdschap, op de padvinderij en leerden nauwgezet hun eed als welp voor hun beëdiging. Ze oefenden en oefenden, en schreven hem zelfs op om hem straks vol zelfvertrouwen tegenover de akela af te kunnen leggen. Jammer genoeg had ik niet gecontroleerd wat Nick opgeschreven had. Toen hij uiteindelijk zijn eed aflegde, kon ik wel door de grond zakken. Ik schaamde me dood, maar kon tegelijkertijd niet ophouden met giechelen toen Nick zei: ‘Ik beloof dat ik mijn best zal doen om mijn plicht te doen tegenover God en

Vaderhand en andere mensen te helpen en me aan de wetten van de padvinder te houden.’

Boodschappen doen met het hele gezin kende weer zijn eigen dynamiek. Op een dag toen we de boodschappen bij de kassa op de lopende band zetten, liet Nick een volle fles limonade vallen. Hij barstte open, bleef maar rondtollen en spoot een goedgeklede zakenman helemaal nat. Iedereen om ons heen was sprakeloos. Bij een andere gelegenheid, in dezelfde winkel, richtte hij zijn pijltjespistool op de delicatessenhoek en scoorde een bull's eye op het voorhoofd van de verkoopster. Ik wist haar uiteindelijk te kalmeren met een doos bonbons. Veilig in de auto op weg naar huis zaten de jongens te zingen als engeltjes: ‘Als een ridder zijn sporen won in vroeger tijd’ was hun favoriete psalm. Je had vaak je handen vol aan hen, maar ik was stapelgek op hen.

In 1988, toen de jongens hun puberteit naderden, werden ze uitgenodigd om mee te doen aan een kinderprogramma op televisie dat *Docurama: alles over tweelingen* heette. De plaatselijke krant kreeg belangstelling voor het verhaal en zette hun foto op de voorpagina onder een kop die luidde: ‘Eeneiige tv-tweeling klaar om show te stelen!’ Het begeleidende artikel beschreef hoe een nieuwe ‘eeneiige dubbelact’ eind april 1988 door het hele land op de televisie zou verschijnen. Ik werd geciteerd:

Het hebben van een eeneiige tweeling is heel spannend, maar kan ook frustrerend zijn. Het is heel leuk om hen in een film te zien, maar omdat ik ze vaak niet uit elkaar kan houden ook frustrerend. Maar één ding is zeker, ze zijn absoluut niet anders dan andere kinderen in hun talent om kattenkwaad uit te halen. Pasgeleden besloten ze met hun vriendjes een kampvuur in de schuur te maken en de schuur brandde bijna af!

De dag van de filmopnames was heel spannend. We werden bijna de hele dag door een televisieploeg gevolgd; ik had een vrije dag van mijn werk gekregen en de kinderen hadden ook alle drie vrij. De jongens werden thuis gefilmd en terwijl ze aan het roeien waren op de Theems. Mijn hart klopte me in de keel toen ik me voorstelde hoe de cameraman en de geluidstechnicus in het water vielen terwijl ze zich met zijn vieren in de roei-boot persten.

Het is net of het volgende interview nog maar gisteren plaatsgevonden heeft. Als ik naar deze video kijk, moet ik lachen en laat ook wel een paar tranen om de opmerkingen van mijn zoons:

Nick: ‘Ik wist echt niet wat het betekende om een van een tweeling te zijn tot ik een jaar of twaalf was, ook al had mijn moeder heel vaak tegen ons gezegd: “Luister, jullie zijn een tweeling. Dat betekent dat jullie dezelfde BENEN! hebben!”(De televisiecommentator legde uit dat hij genen bedoelde.)

Op een dag was ik bij mijn ex-vriendinnetje thuis en Simon kwam vanuit de friettent door de straat gelopen. Er kwam een auto aangereden die hem raakte en zijn armen en benen schaafde. Op precies hetzelfde moment begon mijn been heel erg pijn te doen. Ik kon er niet op lopen. Op de een of andere manier lukte het me om naar huis te strompelen. Simon had om me gevraagd. Ik wist dat ik bij hem was, omdat de pijn in mijn been overging toen ik thuis kwam.’

Simon: ‘Nou, ik zou niet groter willen worden, want ik vind mijn leven goed zoals het nu is en ik weet niet hoe het wordt als ik groot ben. Als ik toch groot word, wil ik graag in hetzelfde huis als mijn broer wonen, met onze vrouwen, als we die dan hebben.’

Nick: 'Ik wil dat niet, want we zouden te veel ruziemaken. Hij (Simon) doet veel te bezitterig over mij. Ik ben niet zo bezitterig...'

De tienertijd en de middelbare school leidden tot een hoop vriendschappen, en de tweeling had het reuze naar zijn zin met skiën, skateboarden en achter de meisjes aan zitten. Op hun dertiende leken de jongens ook een ernstige aandoening gekregen te hebben. De rector kwam met de diagnose 'een hevige vorm van de slappe lach' en vond het zo ernstig dat hij ons aanraadde om naar een dokter te gaan. Dus volgde er keurig een afspraak met een vooraanstaande deskundige op het gebied van tweelingen. Ze sprak met een brede grijns haar oordeel uit: 'Nicholas is zich er heel goed van bewust dat de slappe lach nu juist bij zijn ondeugende natuur hoort.'

We werden gerustgesteld door een andere zeer gerespecteerde arts met een serieuzere inslag, die later in een rapport schreef:

Uw zoons ontwikkelen zich normaal, maar ze zijn begrijpelijkerwijs met elkaar versmolten, wat vaak het geval is bij eeneiige tweelingen. Ze beginnen nu tekenen van individualisatie te vertonen door verschillende groepen vrienden op te zoeken en verschillende toekomstplannen te maken.

Beide jongens werden knappe, populaire tieners, die veel succes bij de meisjes hadden. Op een keer wilde Nick onder een afspraakje uit komen omdat hij liever ging vissen, dus ging het nietsvermoedende meisje met Simon uit. Of ze het ooit gemerkt heeft? Simon en Nick deden alles voor elkaar.

Toen we in 1991 naar Bath verhuisden, werden de kwajongensstreken voortgezet.

Nicks eerste liefde, Ruth, denkt met genegenheid terug aan de keer dat hij haar vroeg zijn haar te knippen. Jammer genoeg

kon ze alleen maar een botte schaar vinden en het resultaat was een heel kort kapsel met verscheidene kale plekken. Ruth probeerde ze te verdoezelen door de kale plekken met een bruine viltstift ‘in te kleuren’. Toen ze twee jaar verkering hadden, weet ze nog, werd Nick heel romantisch en maakte een bijzonder creatieve maaltijd van bonen op toast voor haar klaar, die hij op een tafeltje met kaarsen erop zette en haar in een met kaarsen verlichte kamer aanbood. Een andere keer, toen Nick bij Ruth in de auto zat, stak hij een sigaret voor haar aan en stopte hem verkeerd om in haar mond. Dat veroorzaakte bijna een akelig ongeluk.

Hun vriend Tomsie vertelt over een keer dat ze, na een paar biertjes in de pub, met zijn drieën naar zijn huis gingen, waar hij in slaap viel. De tweeling greep de gelegenheid aan om een van Tomsies wenkbrauwen af te scheren voor ook zij in slaap vielen. Toen Tomsie wakker werd, wilde hij zijn vrienden niet wakker maken (die hun flauwe grap ongetwijfeld opgebiecht zouden hebben), maar ging hij op weg naar een sollicitatiegesprek zonder in een spiegel gekeken te hebben en dus zonder te weten dat hij een wenkbrauw miste.

Douggie, een andere vriend, herinnert zich die keer dat Nick zich op de eerste de beste stoel in zijn flat liet vallen met de woorden: ‘Ik ben zo moe’, en zo hard zijn hoofd achterover wierp dat hij het aquarium achter zich kapotsloeg. Water en vissen stroomden overal heen. Ruth liet Nick alle vissen oprapen en een nieuw aquarium betalen.

Mark, ook bekend als ‘Teggy’, herinnert zich levendig een zomermiddag in een vakantie waarop de tweeling en hij in onze achtertuin aan het stoeien waren. Ze besloten met zijn drieën te gaan golfen met de clubs van hun vader. Ze stonden alle drie bij onze tuindeur en probeerden golfballen in het park achter ons huis te slaan, waarbij ze meerdere ruiten van de kas kapot gooiden. Toen Mark een paar golfballen ging halen, keek hij op en werd precies tussen zijn ogen geraakt door een slag van Nick. Volgens Mark maakte de tweeling zich meer zorgen om

de kapotte ruiten dan om het feit dat hij buiten westen was.

Kai, Nicks skateboardvriend van de basisschool, weet nog dat Nick en hij zo graag biljartten in de speelkamer bij ons thuis. Ze vonden zichzelf heel ‘cool’ terwijl ze biljartten en kersenlimonade dronken, gemaakt met het koolzuurapparaat in onze achterkamer. Kai vertelde dat Nick en hij zichzelf als de beste skateboarders en biljarters van hun school beschouwden.

Janet, een goede vriendin van me uit mijn studietijd, herinnert me er altijd aan hoe lief en attent mijn beide jongens en mijn dochter altijd waren tegenover haar kinderen, die jonger waren dan de tweeling. Ze heeft het er nog vaak over hoe Nick, Simon en Marie altijd hun best deden om vriendelijk tegen haar eigen zoons te zijn.

We waren een gewoon, gelukkig gezin – vader, moeder en drie kinderen. Ik krijg nogal eens flashbacks van de bijzondere momenten met Kerstmis of op verjaardagen, vooral toen de drie kinderen kleiner waren. Als gezin hadden we een hoop plezier samen en we lachten veel – thuis, op vakantie, terwijl we de gewone dingen deden die gewone gezinnen doen. We waren erg trots op alle drie de kinderen.

Maar het zou verkeerd zijn om een beeld te schetsen van een perfect gezin – dat was het allesbehalve. Net als bij andere gezinnen waren er ups en downs, ruzies en woordenwisselingen. Ik besepte pas dat onze jongens iets merkten van de spanningen tussen ons toen Simon, die toen acht was, me een getypt briefje gaf dat me diep trof. Ik heb het origineel nog en het geeft precies weer hoe een kind merkt dat er spanningen in het gezin zijn:

Lieve mam

Ik hou het meest van de hele wereld van jouw, ik hoop jij ook van mij...?

We moge veel te veel van jouw en daarom hou ik van je, je bent beter dan andere moeders

Ik begrijp het niet als papa en jij kwaad zijn maar jullie houden echt van elkaar

Ik zal proberen mijn zusje niet te plagen en ik zal probe-
ren een goed voorbeeld voor Nick te zijn
Als jij en papa gelukkig zijn ben ik heel blij
Ik hoop dat je dit een leuk briefje vont
Liefs
Simon Mills
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Een jaar of tien, twaalf later, toen hij bijna twintig was, legde Simon na een zware nacht stappen een briefje voor zijn vader op de keukentafel. Ditmaal was het niet getypt, maar haastig neergekrabbeld en op zo'n manier dat het wel geschreven kon zijn toen hij tien was. Er stond:

*Pa, kun je me om negen uur wakker maken?
Ik moet morgen werken dus ik moet naar mijn werk.
Wil je me wakker maken en een lift geven, als het kan?
Dat zou fijn zijn
Simon*

Nadat ik bijna twintig jaar op dezelfde school lesgegeven had, werd ik rusteloos en wilde van baan veranderen. In het voorjaar van 1991 solliciteerde ik naar een nieuwe baan die een hoop kansen voor Nick, Simon en Marie leek te bieden. Ik kreeg de baan, en na goed overleg in het gezin besloten we dat ik hem zou aannemen, ook al wisten we allemaal dat het een grote verandering in ons leven teweeg zou brengen. Net als de meeste moeders wilde ik alleen maar het beste voor mijn kinderen. Ik hield zo veel van ze dat ik hemel en aarde voor hen bewogen zou hebben.

De meeste moeders geven zichzelf de schuld van dingen die misgegaan zijn in het leven van hun kinderen en ik ben geen uitzondering. Maar ik had me nooit kunnen indenken dat ons zo veel leed te wachten stond.